

ЦІННІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ПОГЛЯДУ ЖИТТЄВОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Марина ШТЕФАН

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Освітній процес поєднує в собі дві основні функції, виховання і навчання. Розпочавшись від народження, він триває упродовж усього життя людини. Дитина безперервно всотує інформацію про довкілля, цікавиться всім і поспішає пізнати усі процеси і явища, які відбуваються. Сучасні діти, які вже на інтуїтивному рівні володіють технічними навичками, дуже вибагливі до освіти, яка навіть з урахуванням останніх реформ не відповідає запитам та темпераменту сучасних дітей і молоді. Вони – інші, і це треба враховувати. Мені здається, що настав час, коли ми, дорослі, педагогічна спільнота, повинні дослухатись саме до дітей, цікавитись що та в якій формі вони бажають опанувати, осмислити і використати в новій життєвій ситуації.

Реалії сьогодення підтверджують той факт, що багато дітей шкільного віку, які закінчували навчальний рік у формі дистанційного навчання, знайшли багато переваг та багато дітей та їхніх батьків висловлювали бажання про продовження навчання у такому форматі. Це можна пояснити деякими факторами.

Велике переваженням дітей шкільного віку: додаткові заняття, секції, витрати часу і зусиль на дорогу у заклад освіти – в умовах дистанціювання фактично припинене, вивільнився час для спілкування в родині.

Дистанційне навчання дало змогу отримувати інформацію в актуальному і зручному форматі.

Режим навчання набув обрисів життєвого ритму кожного учасника освітнього процесу, в умовах, які родина може забезпечити дитині.

Діти відчули потребу у високій мірі самостійності, а це має велике значення для становлення особистості у дорослому житті.

Нарешті в українському суспільстві утвердилася теза про те, щогаджети можуть бути не тільки корисні у сфері дозвілля, розваг, але й стати потужним інструментом для здобуття нових компетентностей.

З позицій ціннісного фактору дистанційного навчання існує ще й психологічний компонент. Деяким дітям некомфортно в режимі офлайн знаходитись з іншими дітьми з різних причин: розбіжності темпів засвоєння нової навчальної інформації, темпераментних якостей, наявних фактів психологічного та фізичного булінгу у закладах освіти, автономністю сучасного світу дитинства.

У дітей вивільнилися вільні години, які вони можуть використовувати для ви будови власної траєкторії розвитку та проведення дозвілля без використання гаджетів.

Для нас, дорослих, віртуальний світ – це не зовсім комфортний світ. Нам багато часу треба витратити на перебудову свого робочого часу та, відповідно, ми змінюємо свій стиль життя, пристосовуємося до нових способів комунікування, навчальних взаємодій.

Для педагогів дистанційне навчання стало справжнім випробуванням, з яким вони впорались на достатньому рівні. Адже наша національна система освіти не була повною мірою готова до дистанційної освіти. Якщо розглядати з точки зору технічного забезпечення, то не в кожного педагога є відповідне технічне забезпечення і сформовані цифрові компетентності, ІКТ-культура.

Враховуючи розпорошеність чи відсутність методичних рекомендацій, офіційних інструкцій на першому етапі впровадження дистанційної освіти у закладах загальної середньої освіти, відсутність методично-практичних рекомендацій щодо укладання планів онлайн-уроків, технічної неготовності до проведення занять у синхронному режимі, педагогічні працівники опанували нові навички у режимі «тут і зараз».

Цей процес був певною мірою подібний до дитячої пізнавальної діяльності, коли дитина має обмеження в часі, та прагне досягти результату, використовуючи прості матеріали та порушуючи сталі нормативні умови, наприклад: виконувати деякі види роботи тільки за столом сидячи або стоячи, втратила актуальність попередня підготовка робочого місця до виконання, тощо. Всі ці правила встановлюємо ми, дорослі, а якщо ми не наполягаємо на дотриманні цих правил, дитина досягне результату швидше, проявивши інтуїцію.

Я сподіваюсь, що педагогічна спільнота оцінила переваги дистанційного навчання та категорично не заперечує актуальність і потребу залучення інформаційних, цифрових технологій в педагогічному процесі. Звісно, нове дещо страшить, викликає заперечення. Це – нормально, коли для нас щось нове і навіть здається недосяжним, а з часом становить логічну частку освітнього процесу. Мабуть, ми справді застрягли у часі, обставини нас змушують рухатись уперед та наздоганяти втрачений ресурс цифрової ери.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИКА СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ: АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

УКРАЇНА–ЄВРОПА–СВІТ: ЦИВІЛІЗАЦІЙНО-АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Леся АЛЕКСІЄВЕЦЬ, Микола АЛЕКСІЄВЕЦЬ

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Сучасний стан розвитку українського суспільства визначається настійною потребою дослідження загальнолюдських цінностей, їх вияву та використання з метою демократичної розбудови національної державності в контексті цивілізаційно-історичних процесів й викликів сьогодення. Як свідчить історична практика, ціннісні орієнтири складають фундамент кожного суспільства, людини. Цінності є еталоном, ідеалом, внутрішнього потребою цілісної системи, відмова ж веде до краху. Віддавна і до сьогодні осмислюємо пошуки і надбання філософів та історіософів, істини давніх рукописів та текстів, релігійних традицій та духовних практик, вслухаємося в Себе. Виникає питання: на якому етапі наразі перебуває Україна у формуванні, збереженні й дотриманні своїх та світових цінностей? Як співвідносяться нова ера діджиталізації, тотального взаємопроникнення з елементарним невіглаством? Зауважимо, що упродовж історичного розвитку України простежуються кращі якості людського характеру: волелюбність, патріотизм, сила духу, готовність захищати рідну землю, пошуки правди і справедливості тощо (Пірен, 2016: 17).

Нині Україна трансформується з традиційного ладу суспільства з елементами авторитаризму до соціально-орієнтованого, на основі загальнолюдських та європейських цінностей як важливого механізму соціального конструювання, власне прийняття особистих рішень і вироблення відповідних політик, визначення соціально-значимих орієнтирів діяльності людини й держави. На думку авторів, у цьому цілісному і взаємозалежному процесі визначальними цінностями є демократичні, у центрі яких перебуває Людина, і, відповідно, політика людиноцентризму. Провідними її чинниками є гідність, здатність творити добро, шукати істину, відстоювати правду і справедливість. Тут йдеться про глибоке розуміння історичних процесів і людських потреб, здатність комунікувати тренди, поза рецитованими магічними обіцянками. Об'єктивна реальність сьогодні демонструє певні кризові явища, коли держава, її інституції, практично відмовилися від творчого потенціалу, щоб консолідувати суспільство і легітимізувати державу навколо гідності людської особистості та святості людського життя, допомоги вибудовувати інституційну архітектуру України на засадах соціальної справедливості. Українське суспільство нині має низку недуг, як недовіра до будь-якого формату політичної влади, один до одного, до іншості, до іншого, існуючого та прийдешнього; відмова від потреби розвитку, тривання «виживання», подекуди